NORAKSTS
Lieta Nr.A42572706
A3681-07/16

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 11.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Roze Paegle,

piedaloties pieteicējas – *R.V.* likumiskās pārstāves *F.V.* pilnvarotajai pārstāvei Daigai Siliņai un
atbildētājas – Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvim Mārcim Kolbergam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz nepilngadīgās *R.V.* vārdā likumiskās pārstāves - mātes *F.V.* iesniegto pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2006.gada 17.oktobra lēmuma Nr.444 „Par Personu statusa kontroles departamenta lēmumu Nr.L-792 „Par *R.V.* atzīšanu par Latvijas pilsoni”” atcelšanu un *R.V.* labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 24.novembrī Administratīvajā rajona tiesā (turpmāk tekstā – tiesa) saņemts nepilngadīgās *R.V.* likumiskās pārstāves - mātes *F.V.* iesniegtais pieteikums par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2006.gada 17.oktobra lēmuma Nr.444 „Par Personu statusa kontroles departamenta lēmumu Nr.L-792 „Par *R.V.* atzīšanu par Latvijas pilsoni”” (turpmāk tekstā – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu (lietas 3. – 6.lapa).

2006.gada 5.decembrī ar tiesneses lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta (lietas 2.lapa).

[2] Pieteikumā norādīts, ka nepilngadīgās *R.V.* vārdā viņas māte *F.V.*, kā nepilngadīgās meitas likumiskā pārstāve, lūdz tiesu pārsūdzēto lēmumu atcelt.

Pieteikums pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] 1995.gada 22.jūnijā Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā tikušas iekļautas ziņas par *F.V.* kā par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot personas kodu *(dzēsts personas kods)*.

Reģistrācijas laikā tikušas norādītas ziņas arī par *F.V.* bērnu – *R.V.*, kas dzimusi 1991.gada 22.septembrī Izraēlā.

[2.2] *F.V.* tikusi atzīta par Latvijas pilsoni tādēļ, ka *F.V.* māte – *E.J.* (dzimusi – *L.*), personas kods *(dzēsts personas kods)*, ir Latvijas pilsone. *E.J.* vecāki – *F.L.* un *I.L.* bijuši Latvijas pavalstnieki. *F.V.* tēvs – *J.J.*, personas kods *(dzēsts personas kods)*, ir Latvijas pilsonis, bet *J.J.* vecāki – *M.J.* un *J.J.* bija Latvijas pavalstnieki.

[2.3] 2006.gada 3.augustā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei tikuši iesniegti dokumenti, kas apliecina, ka *R.V.* ir pēcnācēja personām, kuras laika posmā no 1940.gada 17.jūnija līdz 1990.gada 4.maijam atstājušas Latviju kā bēgļi.

Neskatoties uz minēto, ar pārsūdzēto lēmumu atteikts piešķirt *R.V.* Latvijas pilsonību, saglabājot Izraēlas pilsonību.

Pieteicējas likumiskās pārstāves ieskatā, pārsūdzētais lēmums ir pieņemts nepareizi piemērojot materiālo tiesību normas, kas regulē jautājumu par personas piederību Latvijas pilsoņu kopumam. *R.V.* esot ieguvusi tiesības uz Latvijas pilsonību, saglabājot Izraēlas valsts pilsonību, jau ar *F.V.* pilsonības reģistrācijas brīdi 1995.gada 22.jūnijā.

[2.4] Pieņemot pārsūdzēto lēmumu, ticis pārkāpts taisnīguma un tiesiskās paļāvības princips, jo *F.V.* esot paļāvusies, ka 1995.gada 22.jūnijā, iekļaujot ziņas Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā, vienlaicīgi ar mātes - *F.V.* Latvijas pilsonības reģistrācijas brīdi, ziņas par *F.V.* nepilngadīgo bērnu arī tiks iekļautas kā par Latvijas pilsoni.

Bez tam, *R.V.* likumiskās pārstāves ieskatā pārsūdzētais lēmums paredz atšķirīgu attieksmi pret Latvijas pilsoņiem, kas dzīvo ārpus Latvijas un pret Latvijas pilsoņu pēcnācējiem. Ārpus Latvijas dzīvojošo Latvijas pilsoņu tiesībām un viņu nepilngadīgo pēcnācēju tiesībām esot jābūt vienādām.

[2.5] Pieņemot pārsūdzēto lēmumu, ticis pārkāpts arī samērīguma princips.

Bez tam, *R.V.* likumiskā pārstāve *F.V.* uzskata, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes kompetencē neietilpst iesniegumu izskatīšana par personas piederību Latvijas pilsoņu kopumam, jo šāda kompetence atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.137 „Naturalizācijas pārvaldes nolikums", paredzēta Naturalizācijas pārvaldei.

[3] 2007.gada 2.februārī tiesā saņemts Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk tekstā arī – iestāde vai atbildētāja) rakstveida paskaidrojums (lietas 55. – 57.lapa).

Atbildētāja norāda, ka pieteikumu neatzīst, un izvirza tālāk minētos apsvērumus.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka *R.V.* ir tiesīga saņemt Latvijas pilsonību.

No Pilsonības likuma 2.panta 1.punkta un 9.panta secināms, ka dubultpilsonība Latvijā netiek atzīta. Tomēr, ievērojot vēsturiski izveidojušos apstākļus un valstiskās kontinuitātes principu, dubultpilsonība tika atļauta kā izņēmuma gadījums. Likumdevējs Pilsonības likuma Pārejas noteikumu 1.punktā noteicis konkrētu termiņu, līdz kuram personām bija tiesības reģistrēties Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā kā Latvijas pilsoņiem, saglabājot citas valsts pilsonību.

[3.2] *R.V.* netika pienācīgā kārtā reģistrēta Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā kā Latvijas pilsone, jo 1995.gada 22.jūnijā pirmuzskaites veidlapu *F.V.* esot aizpildījusi tikai par sevi, bet neesot aizpildījusi pirmuzskaites veidlapu par savu nepilngadīgo meitu *R.V.*. Atbildētāja uzskata, ka 1995.gada 22.jūnijā *F.V.* nav aizpildījusi pirmuzskaites veidlapu par savu nepilngadīgo meitu *R.V.* tādēļ, ka nav vēlējusies, lai *R.V.* tiktu reģistrēta kā Latvijas pilsone. Tādējādi atbildētāja esot rīkojusies tiesiski un konsekventi, jo pilsonību nevienam nevar uzspiest. Turklāt pārsūdzētais lēmums nerada *R.V.* nelabvēlīgas sekas, jo izpildot nosacījumu, *R.V.* Latvijas pilsonību varēs iegūt.

[3.3] Atbildētāja piekrīt atzīt *R.V.* par Latvijas pilsoni ar nosacījumu, ka atbildētājai tiks iesniegts dokumentārs apliecinājums tam, ka *R.V.* ir atteikusies no Izraēlas valsts pilsonības.

[3.4] Ņemot vērā to, ka ziņas par *R.V.* Latvijas iedzīvotāju reģistrā nav iekļautas, tieši atbildētājas un nevis Naturalizācijas pārvaldes kompetencē ietilpst izskatīt iesniegumus par personas piederību Latvijas pilsonībai.

[4] Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20.panta ceturtajā daļā citastarp ir noteikts, ka lietas, kas saistītas ar bērna tiesību vai interešu nodrošināšanu, tiesā izskatāmas ārpus kārtas.

Ņemot vērā minēto un to, ka ar pārsūdzēto lēmumu tiek skartas nepilngadīgās *R.V.* (dzimusi 1991.gada 22.septembrī) tiesības, tiesas sēde šajā lietā tika noteikta ārpus kārtas – uz 2007.gada 23.aprīli plkst. 14:00.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas *R.V.* likumiskās pārstāves *F.V.* pilnvarotā persona Daiga Siliņa pieteikumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā ietvertajiem argumentiem, un papildus norādīja, ka atbildētāja esot piemērojusi nevienlīdzīgu un diskriminējošu attieksmi pret *F.V.* bērniem.

Minētais izpaudies tādējādi, ka iestāde esot piešķīrusi Latvijas pilsonību, saglabājot Izraēlas valsts pilsonību, *F.V.* dēlam - *S.V.*, kurš esot dzimis Izraēlā jau pēc *F.V.* kā Latvijas pilsones reģistrēšanas.

[6] Atbildētājas pārstāvis Mārcis Kolbergs tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza tiesu pieteikumu noraidīt, atsaucoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem. Papildus paskaidroja, ka ar pārsūdzēto lēmumu nekādā veidā netiekot ierobežotas *R.V.* tiesības iegūt Latvijas pilsonību, vienīgi esot jāatsakās no Izraēlas valsts pilsonības, jo to paredzot likums.

Motīvu daļa

[7] Uzklausot administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms tālāk norādīto motīvu dēļ.

[8] Tiesa konstatēja šādus lietas apstākļus:

1995.gada 22.jūnijā Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā iekļautas ziņas par *F.V.* kā par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot personas kodu *(dzēsts personas kods)*. Reģistrācijas laikā *F.V.* norādījusi ziņas arī par savu nepilngadīgo bērnu – *R.V.*, kas dzimusi 1991.gada 22.septembrī Izraēlā.

F.V. atzīta par Latvijas pilsoni tādēļ, ka *F.V.* ir pēcnācēja personām, kuras laika posmā no 1940.gada 17.jūnija līdz 1990.gada 4.maijam atstājušas Latviju kā bēgļi.

2006.gada 6.jūnijā *F.V.* ir vērsusies Latvijas Republikas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (lietas 22.lapa) ar lūgumu piešķirt viņas nepilngadīgajiem bērniem *R.V.* un *S.V.* Latvijas pilsonību un personas kodu.

Izskatot minēto *F.V.* iesniegumu, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamenta direktors 2006.gada 27.jūnijā ir pieņēmis lēmumu Nr. C-634 „Par *S.V.* ziņu iekļaušanu Iedzīvotāju reģistrā" (lietas 26. – 27.lapa), ar kuru nolemts iekļaut ziņas Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā par *S.V.*, dzimušu 1996.gada 4.novembrī, kā Latvijas pilsoni, piešķirot personas kodu 041196-12468.

Vienlaicīgi, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamenta direktors 2006.gada 27.jūnijā ir pieņēmis lēmumu Nr.458 „Par *R.V.* pilsonību" (lietas 28. – 29.lapa), kurā norādīts, ka *R.V.* ir Izraēlas pilsone un uz viņu nav attiecināmi Pilsonības likuma 2.panta 1.punkta nosacījumi. *R.V.* dzimšanas brīdī - 1991.gada 22.septembrī neviens no bērna vecākiem nebija Latvijas pilsonis, Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā tikai 1995.gada 22.jūnijā iekļautas ziņas par *F.V.* kā par Latvijas pilsoni, tādējādi *R.V.* nav atzīstama par Latvijas pilsoni. Minētajā lēmumā norādīts : „Lai Pārvaldes Personu statusa kontroles departaments varētu konstatēt *R.V.* atbilstību Pilsonības likuma Pārejas noteikumu 1.punktam Jums jāiesniedz apliecinājums tam, ka viņa

ir pēcnācēja personām, kuras laika posmā no 1940.gada 17.jūnija līdz 1990.gada 4.maijam atstājušas Latviju kā bēgļi." Bez tam, lēmumā norādīts, ka nepieciešams noskaidrot *F.V.* viedokli, tādēļ *F.V.* ir jādara zināms iestādei savs viedoklis par to, ka *R.V.* nav atzīstama par Latvijas pilsoni, kā arī jāiesniedz iestādē tādi dokumenti, kas apliecina *R.V.* piederību Latvijas pilsoņu kopumam. Dokumentu neiesniegšanas gadījumā iestāde pieņemšot lēmumu par *R.V.* lietas izbeigšanu.

2006.gada 30.jūnijā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes priekšnieks ir pieņēmis lēmumu Nr.257 „Par termiņa pagarināšanu" (lietas 30. – 31.lapa), ar kuru *R.V.* lietas izskatīšanas termiņš pagarināts līdz 2006.gada 9.oktobrim, kā pamatojumu norādot Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamenta direktora 2006.gada 27.jūnijā lēmumā Nr.458 „Par *R.V.* pilsonību" ietverto pieprasījumu *F.V.* iesniegt savu viedokli par to, ka *R.V.* nav atzīstama par Latvijas pilsoni, kā arī pieprasījumu iesniegt iestādē tādus dokumentus, kas apliecina *R.V.* piederību Latvijas pilsoņu kopumam.

Atsaucoties uz minēto iestādes lēmumu Nr.257, 2006.gada 31.jūlija iesniegumā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamentam (lietas 32.lapa) *F.V.* ir norādījusi, ka viņas senči vismaz kopš 18.gadsimta dzīvojuši Latvijas teritorijā, un iesniegumam pievienojusi dokumentus (lietas 33. – 44.lapa), kas minēto apliecina. Bez tam, *F.V.* savā iesniegumā iestādei norādījusi, ka viņa un viņas vecāki vērsušies Latvijas Republikas vēstniecībā Izraēlā un 1995.gada 22.jūnijā saņēmuši Latvijas Republikas pilsoņu pases. *F.V.* pasē esot uzrādīti arī viņas bērni – *R.V.* vīrs *A.V.*, Izraēlas pilsonis, esot devis rakstisku piekrišanu abu bērnu atzīšanai par Latvijas Republikas pilsoņiem. *F.V.* dēlam *S.V.* esot piešķirta Latvijas pilsonība, bet attiecībā par meitu *R.V.* atzīšanu par Latvijas pilsoni" (lietas 45. – 47.lapa), ar kuru nolemts atzīt *R.V.* par Latvijas pilsoni pēc tam, kad iestādei tiks iesniegts kompetentas Izraēlas valsts iestādes izdots dokuments par atteikšanos no Izraēlas pilsonības.

2006.gada 8.septembrī *F.V.* ar apstrīdēšanas iesniegumu (lietas 48.lapa) ir vērsusies Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē, lūdzot atcelt Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Personu statusa kontroles departamenta direktora 2006.gada 10.augusta lēmumu Nr. L - 792 „Par *R.V.* atzīšanu par Latvijas pilsoni" (turpmāk tekstā arī – sākotnējais lēmums), un piešķirt *R.V.* Latvijas pilsonību, saglabājot Izraēlas pilsonību.

2006.gada 17.oktobrī pieņemts pārsūdzētais lēmums (lietas 61. - 65.lapa), ar kuru nolemts sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu.

2006.gada 24.novembrī tiesā saņemts nepilngadīgās *R.V.* likumiskās pārstāves - mātes *F.V.* pieteikums (lietas 3.- 6.lapa) par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2006.gada 17.oktobra lēmuma

Nr.444 „Par Personu statusa kontroles departamenta lēmumu Nr.L-792 „Par *R.V.* atzīšanu par Latvijas pilsoni”” atcelšanu.

[9] Pēc būtības pieteikums tiesā ir iesniegts ar mērķi, lai Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā tiktu iekļautas ziņas par *R.V.* kā Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot *R.V.* personas kodu.

Ievērojot minēto, atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 5.pantā nostiprinātajam privātpersonas tiesību ievērošanas principam, tiesa pēc savas iniciatīvas precizē pieteikumā ietverto prasījumu, proti, prasījums šajā lietā ir par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu un *R.V.* labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

[10] Lietā nav strīda par to, ka *R.V.* ir tiesīga saņemt Latvijas pilsonību.

Lietā ir strīds par to, vai pārsūdzētais lēmums, ar tajā ietverto nosacījumu Latvijas pilsonības saņemšanai, atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[11] Pilsonības likuma 2.panta 1.punktā noteikts, ka Latvijas pilsoņi ir personas, kuras bija Latvijas pilsoņi 1940.gada 17.jūnijā, kā arī šo personu pēcnācēji, kas reģistrējušies likumā noteiktajā kārtībā, izņemot personas, kuras pēc 1990.gada 4.maija ieguvušas citas valsts pilsonību (pavalstniecību).

Pilsonības likuma Pārejas noteikumu 1.punktā noteikts, ka Latvijas pilsoņi un viņu pēcnācēji, kuri laikā no 1940.gada 17.jūnija līdz 1990.gada 4.maijam, glābdamies no PSRS un Vācijas okupācijas režīma terora, ir atstājuši Latviju kā bēgļi, tikuši deportēti vai minēto iemeslu dēļ nav varējuši atgriezties Latvijā un šajā laikā naturalizējušies ārvalstīs, saglabā tiesības reģistrēties Iedzīvotāju reģistrā kā Latvijas pilsoņi un pēc reģistrācijas pilnā apjomā bauda pilsoņa tiesības un pilda pilsoņa pienākumus, ja reģistrācija notiek līdz 1995.gada 1.jūlijam. Ja šīs personas reģistrējas pēc 1995.gada 1.jūlija, tām jāatsakās no citas valsts pilsonības (pavalstniecības).

Likuma „Par Iedzīvotāju reģistru” *(redakcija, kas stājās spēkā1992.gada 16.novembrī)* 14.pants noteic, ka personas reģistrāciju veic Latvijas republikas Pilsonības un imigrācijas departamenta nodaļa iedzīvotāju pastāvīgajā dzīvesvietā, pamatojoties uz reģistrējamās personas aizpildītu pirmuzskaites veidlapu. Veidlapas paraugu apstiprina Latvijas republikas Pilsonības un imigrācijas departaments.

Lietā nav strīda par to, ka *R.V.* ir pēcnācēja personām, kuras laika posmā no 1940.gada 17.jūnija līdz 1990.gada 4.maijam atstājušas Latviju kā bēgļi.

Lietā nav strīda arī par to, ka 1995.gada 22.jūnijā Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā tikušas iekļautas ziņas par *F.V.* kā par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot personas kodu *(dzēsts personas kods)*. Reģistrācijas laikā *F.V.* norādījusi arī ziņas par savu nepilngadīgo bērnu – *R.V.*, kas dzimusi 1991.gada 22.septembrī Izraēlā. *F.V.* 1995.gada 22.jūnijā nav aizpildījusi atsevišķu pirmuzskaites veidlapu par savu nepilngadīgo meitu *R.V.*, kas bijis par iemeslu nereģistrēt ziņas par *R.V.* kā par Latvijas pilsoni Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā.

Ņemot vērā augstāk minēto, tiesa atzīst, ka formāli pastāv tiesisks šķērslis *R.V.* atzīšanai par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību, jo *R.V.* māte *F.V.* nav normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un laikā līdz 1995.gada 1.jūlijam reģistrējusi Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā savu nepilngadīgo meitu *R.V.*.

[12] Latvijas Republikas Satversmes tiesa 2007.gada 28.februāra lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2006-41-01 ir norādījusi: „ [..] demokrātiskā tiesiskā valstī valsts pārvaldei ir jātiecas nodrošināt taisnīgumu. Nav pieļaujama formāla [..] normu piemērošana, ignorējot faktiskos apstākļus, kas konkrētu gadījumu būtiski atšķir no citiem gadījumiem, kuros likumdevējs ir paredzējis noteiktu valsts varas izmantošanas veidu.” *(skat. lēmuma 15.punktu)*.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka ikvienā konkrētā gadījumā, pieņemot lēmumu pēc būtības, valsts pārvaldes iestādei ir pienākums rūpīgi izvērtēt visus būtiskos apstākļus lēmuma pieņemšanai, kā arī novērtēt kādas tiesiskās sekas iestājas lēmuma pieņemšanas rezultātā. Citiem vārdiem sakot, iestādes pienākums ir novērtēt, vai ar izdoto administratīvo aktu tiek panākts saprātīgs un taisnīgs rezultāts.

[13] Eiropas kopienu tiesas tiesnesis Egils Levits publikācijā „Samērīguma princips un obligātais administratīvais akts” *(skat. Jurista vārds, 27.03.2007., 13(466))* ir ietvēris vairākas ļoti būtiskas atziņas par samērīguma principa piemērošanu administratīvajā procesā:

„ [..] iestādei likums ir jāpiemēro arī netipiskā gadījumā. Netipisks ir tāds gadījums, kas *izpilda* visus likuma normas tiesiskā sastāva nosacījumus, taču ar to nesaraujami ir saistīti *papildu apstākļi,* kas būtiski maina šī gadījuma raksturu. Netipiskus gadījumus likumdevējs nav apzinīgi ietvēris savā likuma normā īstenotajā gribā, jo tas tos *nav paredzējis* (ja tas tos būtu paredzējis, tad, attiecīgā normas sastāva ietvaros definējot tipisko gadījumu, būtu to iekļāvis). Tas līdz ar to attiecībā uz netipiskajiem gadījumiem nav izdarījis arī samērīguma apsvērumus un nav iekļāvis tos normā paredzētajās tiesiskajās sekās.”*(skat.[27] punktu publikācijā)*.

„Likuma formāla piemērošana netipiskos gadījumos pēc būtības ir likuma neparedzēta, nejauša piemērošana situācijās, kas gan formāli izpilda likuma normas tiesisko sastāvu, bet neņem vērā *visus* konkrētā gadījuma nozīmīgos apstākļus. Likuma piemērošana šādos gadījumos – it sevišķi, ja likums paredz, ka iestādei nav rīcības brīvības, kas dotu tai iespēju atrast adekvātākās tiesiskās sekas, bet ka tai jāizdod obligātais administratīvais akts, konkrētā gadījumā (ietverot arī papildu apstākļus, kas padara šo gadījumu par netipisku) – bieži var novest pie tā, ka obligāti izdodamais administratīvais akts ir *nesamērīgs*."*(skat. [30] punktu publikācijā).*

„ [..] Satversmes 2007.gada 28.septembra lēmums tagad nosaka administratīvās tiesas tiesības koriģēt likumdevēja kļūdu un novērst likumā paredzēta obligāta administratīvā akta izdošanu *netipiskos gadījumos,* ja tas noved pie samērīguma principa pārkāpuma. [..]."*(skat. [37] punktu publikācijā).*

Ievērojot visu augstāk minēto, tiesai ir jānoskaidro, vai izskatāmais gadījums ir uzskatāms par netipisku gadījumu, un, vai atbildētājas izdotais administratīvais akts noved pie samērīguma principa pārkāpuma.

[14] APL 13.pants noteic, ka labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski privātpersonas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu.

Ievērojot citētajā tiesību normā noteikto un izvērtējot visus apstākļus šajā lietā, tiesa nonāk pie secinājuma, ka sabiedrība negūst nekādu labumu, uzliekot tiesību ierobežojumu nepilngadīgajai *R.V.*.

Tiesas ieskatā viens no būtiskākajiem apstākļiem šajā lietā ir tas, ka ar atbildētājas izdoto administratīvo aktu pēc būtības tiek skartas nepilngadīga bērna intereses. Otrs ļoti būtisks apstāklis šajā lietā ir situācija *R.V.* ģimenē, proti, gan *R.V.* mātei - *F.V.*, gan *R.V.* brālim – *S.V.*, ir dubultā pilsonība – Latvijas un Izraēlas. Tādējādi, pēc būtības formāla iemesla dēļ, viens no bērniem ģimenē nav atzīts par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību.

Tiesa secina, ka norādītie apstākļi izskatāmo gadījumu padara par netipisku un atbildētājas pieņemtais pārsūdzētais lēmums noved pie samērīguma principa pārkāpuma, tādēļ konkrētajā gadījumā izņēmuma kārtā obligātais administratīvais akts nav izdodams.

[15] Novērtējot lietas apstākļus, tiesa analizēja iemeslu, kas ir novedis pie tiesiska šķēršļa, kura dēļ šobrīd nav iespējams atzīt nepilngadīgo *R.V.* par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību.

1995.gada 22.jūnijā Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā iekļautas ziņas par *F.V.* kā par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot personas kodu *(dzēsts personas kods)*. Reģistrācijas laikā *F.V.* norādījusi arī ziņas par savu nepilngadīgo bērnu – *R.V.*, kas dzimusi 1991.gada 22.septembrī Izraēlā, tomēr nav aizpildījusi atsevišķu pirmuzskaites veidlapu par savu nepilngadīgo meitu *R.V.*. Minētais bijis par iemeslu nereģistrēt ziņas par *R.V.* kā par Latvijas pilsoni Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā.

Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka nepilngadīgās *R.V.* māte – *F.V.* šādi rīkojusies tikai tādēļ, ka nav vēlējusies, lai arī meitai būtu Latvijas pilsonība, bet Latvijas pilsonību nevienam nevar uzspiest.

Pieteicējas *R.V.* likumiskās pārstāves *F.V.* pilnvarotā persona Daiga Siliņa tiesas sēdē norādīja, ka *F.V.* vienmēr esot gribējusi saglabāt saikni ar savu senču dzimteni, arī abiem bērniem vēlējusies Latvijas pilsonību, un, aizpildot savu pirmuzskaites veidlapu, esot norādījusi ziņas par savu meitu *R.V.*, būdama pārliecināta, ka arī meita tikšot atzīta par Latvijas pilsoni. Esot iestādē uzdevusi jautājumu, vai dokumenti ir aizpildīti pareizi, uz ko saņēmusi apstiprinošu atbildi. Neviens neesot paskaidrojis, ka par nepilngadīgu bērnu jāaizpilda atsevišķa pirmuzskaites veidlapa, tādēļ *F.V.* bijusi pārliecināta, ka arī meita *R.V.* ir vēlējusies Latvijas pilsonību gan sev, gan saviem bērniem. Par minēto liecina arī lietas materiāli, tādus pašus argumentus *F.V.* ir norādījusi savos iesniegumos atbildētājai. Tiesa neatrod saprātīgu iemeslu, kādēļ *F.V.* uzskati par Latvijas pilsonību būtu laika gaitā tik krasi mainījušies. Līdz ar to, tiesa noraida atbildētājas pārstāvja argumentu, ka sākotnēji *F.V.* nav gribējusi, lai arī *R.V.* tiktu atzīta par Latvijas pilsoni.

Tiesai nav iespējams objektīvi pārbaudīt, vai 1995.gada 22.jūnijā uz *F.V.* jautājumu tiešām neviens nav izskaidrojis normatīvajos aktos noteikto kārtību, proti, ka jāizpilda atsevišķa pirmuzskaites veidlapa Latvijas pilsonības iegūšanai bērnam, vai arī *F.V.* nemaz nav noskaidrojusi noteikto kārtību un paļāvusies, ka *R.V.* tiks atzīta par Latvijas pilsoni vienlaicīgi ar māti.

Izskatāmajā gadījumā izšķiroša nozīme ir tās personas gribai, kurai ir tiesības uz Latvijas pilsonību. Tādējādi pēc būtības vissvarīgākā šajā gadījumā ir tieši pašas *R.V.* vēlēšanās būt par Latvijas pilsoni, bet ņemot vērā to, ka *R.V.* vēl ir nepilngadīga, tad viņas tiesības īsteno viņas māte kā likumiskā pārstāve.

Tiesa uzskata, ka mātes kļūda (nepamatota paļāvība) vai iestādes kļūda (sniedzot nepilnīgu informāciju), noformējot nepieciešamos dokumentus 1995.gada 22.jūnijā, nevar būt par pietiekamu iemeslu nepilngadīgās *R.V.* tiesību ierobežošanai izskatāmajā gadījumā vēl jo vairāk tādēļ, ka pati *R.V.* ir nepilngadīga un nav vainojama pie radušās situācijas, turklāt vēlās būt Latvijas pilsone.

[16] 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 3.panta 1.punktā noteikts, ka visās darbībās attiecībā uz bērniem neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts iestādes [..], tiesas, administratīvie vai likumdošanas orgāni, uzmanība pirmām kārtām tiek veltīta tam, lai vislabāk nodrošinātu bērna intereses.

Savukārt Konvencijas par bērna tiesībām 2.panta 2.punktā noteikts, ka dalībvalstis veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu bērna aizsardzību pret visām diskriminācijas [..] formām, kas pamatotas uz bērna, vecāku, likumīgo aizbildņu vai citu ģimenes locekļu statusu, darbību, [..].

8.panta 1.punkts noteic, ka dalībvalstis apņemas respektēt bērna tiesības uz savas individualitātes saglabāšanu, ieskaitot pilsonību, vārdu un ģimenes saites, kā tas paredzēts likumā, nepieļaujot pretlikumisku iejaukšanos.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.pantā ir noteikts, ka bērns ir persona, kas nav sasniegusi 18 gadu vecumu [..]. Bērna tiesības un brīvības valsts nodrošina visiem bērniem bez jebkādas diskriminācijas — neatkarīgi no bērna, viņa vecāku, aizbildņu, ģimenes locekļu rases, tautības, dzimuma, valodas, partijas piederības, politiskās un reliģiskās pārliecības, nacionālās, etniskās vai sociālās izcelsmes, dzīvesvietas valstī, mantiskā un veselības stāvokļa, dzimšanas vai citiem apstākļiem.

Tā paša likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.

Tā paša panta otrā daļa noteic, ka visām darbībām attiecībā uz bērnu neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts vai pašvaldību institūcijas, sabiedriskās organizācijas vai citas fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesas un citas tiesībaizsardzības iestādes, prioritāri ir jānodrošina bērna tiesības un intereses.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka gan starptautiskās tiesību normas, gan Latvijas normatīvie akti bērniem paredz īpašu valsts aizsardzību visās tiesiskajās attiecībās, kas skar bērna tiesības un intereses.

Ievērojot visas augstāk citētās tiesību normas, tiesa atzīst, ka vienā ģimenē visiem bērniem ir jābauda vienādas tiesības, pastāvot vienādiem apstākļiem.

[17] *F.V.* vecāki un pati *F.V.* Latvijas pilsonību nekad nav zaudējuši, tādējādi *R.V.* atzīšanai par Latvijas pilsoni ir formāls raksturs. Izšķiroša nozīme ir vienīgi personas gribai būt par Latvijas pilsoni. Gan *F.V.*, gan *S.V.* ir dubultā pilsonība – Izraēlas un Latvijas, tādēļ izskatāmajā gadījumā nav pamata vienam bērnam ģimenē noteikt savādāku statusu.

Tiesa piekrīt atbildētājas argumentam, ka dubultā pilsonība Latvijā šobrīd netiek atzīta.

Neskatoties uz minēto, dubultā pilsonība netiek atņemta tām personām, kam tā jau ir noteikta, līdz ar to jāsecina, ka Latvijā ir iespējama dubultā pilsonība izņēmuma gadījumos.

Ņemot vērā minēto un to, ka izskatāmais gadījums īpašo apstākļu dēļ ģimenē ir atzīstams par netipisku, tiesa uzskata, ka vispiemērotākais risinājums būtu atzīt nepilngadīgo *R.V.* par Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību, proti, noteikt viņai tieši tādu pašu statusu kā viņas brālim *S.V.*.

[18] APL 74.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka administratīvais akts nav spēkā, ja tas pieprasa no adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama.

Atbildētāja pārsūdzētajā lēmumā ir izvirzījusi nosacījumu, ka nepieciešams iesniegt atbildētājai dokumentāru apliecinājumu tam, ka *R.V.* ir atteikusies no Izraēlas valsts pilsonības.

Iepazinusies ar Izraēlas valsts Pilsonības likumu *(skat. internetā http://www.nurited.info/pages.php?pgid=13)*, tiesa secina, ka atbildētājas izvirzīto nosacījumu izpildīt nav iespējams, jo tas ir pretrunā ar Izraēlas normatīvajiem aktiem.

Atteikšanos no Izraēlas pilsonības regulē Pilsonības likuma 10.pants un attiecībā uz nepilngadīgām personām 10.panta D (dalet) punkts noteic, ka attiecībā par tādu nepilngadīgo, kurš dzimis Izraēlā [..], gadījumā, ja bērna dzimšanas brīdī neviens no vecākiem nav bijis Izraēlas pilsonis un nav bijis reģistrēts Iedzīvotāju reģistrā, tad vecākiem ir tiesības rakstveidā paziņot par nepilngadīgā atteikšanos no Izraēlas pilsonības, ar nosacījumu, ka šāda paziņojuma iesniegšanas dienā gan vecāki, gan nepilngadīgais nav Izraēlas iedzīvotāji [..].

Ievērojot to, ka *R.V.* ir dzimusi Izraēlā, abi vecāki ir Izraēlas pilsoņi un ģimene pastāvīgi dzīvo Izraēlā, tad minētā tiesību norma nav piemērojama, līdz ar to pārsūdzētajā lēmuma ietvertais nosacījums nav izpildāms.

Neskatoties uz minēto, tiesa atzīst, ka tas vien, ka pārsūdzētais lēmums pēc būtības pieprasa rīcību, kas tiesiski nav iespējama, jo ir pretrunā ar Izraēlas valsts Pilsonības likumā noteikto, vēl nevar būt par pietiekamu pamatu pārsūdzētā lēmuma atzīšanai par spēkā neesošu, jo Latvijas pilsonība tiek piešķirta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Vienlaicīgi tiesa atzīst, ka pārsūdzētajā lēmuma ietvertā nosacījuma izpildes neiespējamība noved pie tā, ka pēc būtības *R.V.* Latvijas pilsonība šobrīd tiek liegta, kas savukārt ir samērīguma principa pārkāpums.

[19] Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka atbildētāju neinteresē ne situācija *R.V.* ģimenē, ne arī tāds apstāklis, ka pārsūdzētajā lēmumā ietverto nosacījumu izpildīt nav iespējams.

Tiesas ieskatā norādītā atbildētājas attieksme nav pareiza, jo tā ir pretrunā ar administratīvā procesa principiem.

APL 5.pantā ir noteikts, ka administratīvajā procesā, it īpaši pieņemot lēmumu pēc būtības, iestāde un tiesa piemērojamo tiesību normu ietvaros veicina privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

APL 8.pantā ir nostiprināts tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips, proti, iestāde un tiesa, piemērojot tiesību normas, izmanto tiesību normu interpretācijas pamatmetodes (gramatisko, sistēmisko, vēsturisko un teleoloģisko metodi), lai sasniegtu taisnīgāko un lietderīgāko rezultātu (17.pants)

Savukārt APL 17.pantā citastarp ir noteikts, ka iestāde un tiesa, interpretējot (tulkojot) tiesību normu, lieto šādas interpretācijas pamatmetodes:

1) gramatisko (filoloģisko) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu no valodnieciskā viedokļa;

2) vēsturisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu, ņemot vērā apstākļus, uz kuriem pamatojoties tā radīta;

3) sistēmisko interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu saistībā ar citām tiesību normām;

4) teleoloģisko (jēgas un mērķa) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz.

Ja, interpretējot tiesību normu pēc dažādām metodēm, iespējams nonākt gan pie rezultāta, kas atbilst tiesību sistēmai, gan pie rezultāta, kas ir pretrunā ar kādu tiesību normu, lieto to interpretācijas metodi, kuras rezultāts konkrētajā gadījumā atbilst tiesību sistēmai.

Ievērojot visās augstāk citētajās tiesību normās noteikto, kā arī to, ka likumdevējam nav iespējas paredzēt visas iespējamās situācijas, detalizēti un adekvāti noregulēt pilnīgi visus dzīves gadījumus, tad tieši iestādei ir pienākums noskaidrot un pienācīgi izvērtēt visus apstākļus, kam ir nozīme lēmuma pieņemšanā pēc būtības. Bez tam, tiesību normas nav piemērojamas vien formāli un atrauti no visas tiesību sistēmas.

[20] No lietas materiāliem ir redzams, ka nepilngadīgās *R.V.* senči vairākās paaudzēs ir dzīvojuši Latvijas teritorijā un Latviju ir pametuši nevis pēc savas vēlēšanās, bet piespiedu kārtā kā bēgļi, tādēļ jāatzīst, ka Latvijas pilsonību viņi nav zaudējuši un nav atteikušies no Latvijas

pilsonības. Līdz ar to *R.V.* ir tiesības saglabāt saikni ar Latviju un ar saviem radiniekiem, kuri šeit dzīvo.

Minētā iemesla dēļ, īpaši ņemot vērā situāciju ģimenē, tiesas ieskatā nav nepieciešams izvirzīt nosacījumu, ka nepilngadīgajai *R.V.* ir jāatsakās no Izraēlas pilsonības, jo konkrētajā gadījumā tas noved pie tā, ka šobrīd *R.V.* vispār nevar iegūt Latvijas pilsonību.

Tiesa uzskata, ka, no bērnu tiesību aizsardzības viedokļa, situācija, kas izveidojas *R.V.* ģimenē pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas, nav pieļaujama.

Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā izdarītais izņēmums nebūtu uzskatāms par būtisku migrācijas tiesību ietvaros, jo izņēmuma piemērošanas nepieciešamību nosaka tieši situācija nepilngadīgās *R.V.* ģimenē.

[21] Tiesa nepiekrīt pieteikumā ietvertajam argumentam, ka pārsūdzēto lēmumu izdevusi nekompetenta iestāde.

Kā pareizi norādījusi atbildētāja, Ministru kabineta 2006.gada 3.oktobra noteikumu Nr.811 „Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nolikums" (turpmāk – Nolikums) 2.2.punkts paredz, ka Pārvaldes funkcijās ietilpst personu tiesiskā statusa noteikšana valstī.

Atbilstoši Nolikuma 3.1.punktam Pārvaldes uzdevumos ietilpst - noteikt personu piederību pie Latvijas pilsonības saskaņā ar Pilsonības likuma 2.panta 1.punktu [..].

Nolikuma 3.2. punkts paredz, ka, pamatojoties uz Pilsonības likuma 2.panta 1.punktu [..], veikt sākotnējo personu tiesiskā statusa noteikšanu Latvijas Republikā, ja ziņas par šīm personām nav iekļautas Iedzīvotāju reģistrā.

No minētā secināms, ka Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde izskata iesniegumus par to personu piederību Latvijas pilsonībai, par kurām nav iekļautas ziņas Latvijas Iedzīvotāju reģistrā, savukārt Naturalizācijas pārvalde izskata personu iesniegumus par piederību Latvijas pilsonībai saskaņā ar Pilsonības likuma 2.panta 1.punktu tikai tajos gadījumos, ja ziņas par šo personu jau ir iekļautas Latvijas Iedzīvotāju reģistrā.

Izskatāmajā gadījumā ziņas par *R.V.* nebija atsevišķi iekļautas Iedzīvotāju reģistrā, līdz ar to šajā gadījumā iesnieguma izskatīšana neietilpst Naturalizācijas pārvaldes kompetencē.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir pieņemts atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei.

Bez tam, kā jau iepriekš minēts, pārsūdzētais lēmums formāli atbilst normatīvo aktu prasībām, jo tiesību normas paredz obligāta administratīvā akta izdošanu.

[22] Ievērojot šajā spriedumā izklāstītos apsvērumus *(skat. šī sprieduma [14], [15], [16], [17], [18] un [20] punktā izdarītos secinājumus)*, tiesa atzīst, ka izskatāmajā gadījumā ir nepieciešams novērst likumā paredzēta obligāta administratīvā akta izdošanu, jo izskatāmais gadījums ir atzīstams par netipisku un pārsūdzētajā lēmumā ietvertais nosacījums pārkāpj samērīguma principu, īpaši tādēļ, ka nosacījumu nav iespējams izpildīt.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka ir apmierināms arī prasījums par nepilngadīgajai *R.V.* labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Ievērojot to, ka iestādei izskatāmajā gadījumā nav jāizdara lietderības apsvērumi, tiesa uzskata par nepieciešamu uzdot atbildētājai pieņemt konkrēta satura lēmumu – izņēmuma kārtā iekļaut ziņas Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā par *R.V.*, dzimušu 1991.gada 22.septembrī Izraēlā, kā Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot personas kodu. Lēmuma pamatojumā norādāmas šajā sprieduma ietvertās atziņas.

[23] APL 126.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, ja pieteikums pilnībā vai daļēji tiek apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ņemot vērā to, ka pieteikums tiek apmierināts, atbildētājai ir pienākums atmaksāt *F.V.* samaksāto valsts nodevu Ls 10,- (desmit latu) apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 253.panta pirmo daļu un sesto daļu, 289. – 291.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otro daļu, 6.panta pirmo un otro daļu, 20.panta ceturto daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

1. **Apmierināt** *R.V.* likumiskās pārstāves *F.V.* iesniegto pieteikumu par Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2006.gada 17.oktobra lēmuma Nr.444 „Par Personu statusa kontroles departamenta lēmumu Nr.L-792 „Par *R.V.* atzīšanu par Latvijas pilsoni”” atcelšanu un *R.V.* labvēlīga administratīvā akta izdošanu.
2. **Atcelt no pieņemšanas dienas** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes 2006.gada 17.oktobra lēmumu Nr.444 „Par

3. **Uzdot** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei 30 dienu laikā no šī sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot jaunu administratīvo aktu - izņēmuma kārtā iekļaut ziņas Latvijas Republikas Iedzīvotāju reģistrā par *R.V.*, dzimušu 1991.gada 22.septembrī Izraēlā, kā Latvijas pilsoni, saglabājot Izraēlas pilsonību un piešķirot personas kodu.
4. **Piedzīt no atbildētājas par labu** *F.V.* samaksāto valsts nodevu Ls 10,- (desmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Spriedums sastādīts un parakstīts 2007.gada 11.maijā.

Tiesnese (paraksts) R.Paegle

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesa

tiesnese _____ R.Paegle
Rīgā, 2007.gada 11.maijā